

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Hanna Wróblewska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 7659 posa Łukasza Kmity z 30 stycznia 2025 roku w sprawie budowy przez Wojsko Polskie mostu zastępczego na Wiśle w Krakowie na czas remontu mostu Grunwaldzkiego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Odnosząc się do pytań nr 1, 2, 3, 6, 7, 8 i 9, informuję, że ww. kwestie znajdują się poza kompetencjami Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Tym samym resort kultury nie posiada żadnych informacji w tym zakresie.

Ad 4.

Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków pismem z 4 lutego 2025 r. wskazał, że dotychczas nie otrzymał żadnych wniosków dotyczących budowy mostu tymczasowego. Tym samym nie opiniował ani nie wydał żadnych rozstrzygnięć administracyjnych w związku z budową ww. mostu tymczasowego.

Ad 5.

W pierwszej kolejności wyjaśnić trzeba, że most Grunwaldzki nie jest położony na terenie historycznego centrum Krakowa wpisanego na listę UNESCO w 1978 r., lecz w granicach strefy buforowej tego obszaru. Wskazać trzeba także, że Most Grunwaldzki nie jest objęty indywidualnie ochroną prawną, wynikającą z art. 7 pkt 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292; dalej: u.o.z.). Znajduje się on natomiast na terenie układu urbanistycznego Bulwarów Wiślanych, wpisanego do rejestru zabytków pod nr. A-1260/M decyzją z 13 czerwca 2011 r., oraz układu urbanistycznego Kazimierza w obrębie tzw. Nowego Miasta Krakowa, wpisanego do rejestru zabytków pod nr. A-1273/M decyzją z 18 lipca 2011 r.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 u.o.z. wszelkie prace prowadzone przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wymagają pozwolenia właściwego terenowo wojewódzkiego konserwatora zabytków (dalej: WKZ). Pozwolenia te udzielane są w drodze decyzji administracyjnej na podstawie art. 104 § 1 ustawy z 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 752; dalej: k.p.a.) wyłącznie na wniosek właściciela lub posiadacza zabytku (art. 35 ust. 5 u.o.z.). Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 38 u.o.z. WKZ jest uprawniony do przeprowadzenia kontroli przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. W przypadku stwierdzenia w trakcie kontroli, że na terenie układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków przeprowadzono roboty budowlane bez pozwolenia konserwatorskiego, WKZ jest

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

zobowiązany do wydania decyzji nakazującej, o której mowa – zależnie od stanu faktycznego – w art. 43 ust. 1, art. 44 ust. 1, art. 45 ust. 1 u.o.z. (art. 40 ust. 2 ww. ustawy)¹.

Pragnę również wyjaśnić, że Polska jest stroną Konwencji UNESCO z 1972 r. w sprawie światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego. W związku z tym zarówno zarządcy miejsc światowego dziedzictwa w Polsce (m.in. Miasto Kraków), jak i wojewódzkie służby konserwatorskie mają na uwadze status tych miejsc i konieczność ich szczególnej ochrony. Zgodnie z art. 172 „Wytycznych operacyjnych do realizacji Konwencji światowego dziedzictwa” rekomendowane jest zgłaszanie do Komitetu Światowego Dziedzictwa zasadniczych interwencji inwestycyjnych, konstrukcyjnych czy restauracyjnych, mogących wpłynąć na naruszenie wyjątkowej uniwersalnej wartości miejsca lub obiektu² (całość tego dokumentu dostępna jest pod adresem: <https://www.icomos-poland.org/pl/dokumenty-doktrynalne.html>). Wstępna ocena wpływu inwestycji na obszar UNESCO leży po stronie miejscowych służb konserwatorskich i opiekuna miejsca.

W przypadku wątpliwości co do oceny wpływu planowanej inwestycji na ww. obszar mogą oni zwrócić się o przeprowadzenie analizy w tej sprawie do Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Generalny Konserwator Zabytków (dalej: GKZ) 8 maja 2015 r. skierował do wojewódzkich konserwatorów zabytków okólnik, dotyczący ścisłej współpracy między wojewódzkimi konserwatorami a Narodowym Instytutem Dziedzictwa w sprawach związanych z wszelkimi działaniami podejmowanymi na terenach wpisanych na listę UNESCO oraz w ich strefach buforowych. Ponadto GKZ 19 listopada 2018 r. wydał także wytyczne w „sprawie sposobu prowadzenia monitoringu pomników historii i/lub miejsc światowego dziedzictwa, realizowanego przez wojewódzkich konserwatorów zabytków”. Zgodnie z tym dokumentem terenowe organy konserwatorskie są zobowiązane do

¹ Art. 43 ust. 1. Wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzje o wstrzymaniu wykonanych bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu: 1) prac konserwatorskich, restauratorskich, badań konserwatorskich lub architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru; 2) robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu; 3) badań archeologicznych lub poszukiwań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 12; 4) innych działań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 6–8, 10 i 11, przy zabytku wpisanym do rejestru.

Art. 44. 1. Decyzja, o której mowa w art. 43 ust. 1, wygasa po upływie 2 miesięcy od dnia jej doręczenia, jeżeli w tym terminie wojewódzki konserwator zabytków nie wyda decyzji: 1) nakazującej przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności albo 2) nakładającej obowiązek uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku, przy czym wniosek o wydanie tego pozwolenia składa się w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia doręczenia decyzji, albo 3) nakładającej obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności, albo 4) zakazującej prowadzenia wstrzymanych działań

Art. 45. 1. W przypadku, gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisanym do rejestru: 1) prace konserwatorskie lub restauratorskie, 2) roboty budowlane, 3) badania konserwatorskie badania architektoniczne, 5) inne działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 6–8 i 10–12 – wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazanym sposób i w określonym terminie.

² Komitet Światowego Dziedzictwa zaprasza Państwa-Strony Konwencji do informowania Komitetu, za pośrednictwem Sekretariatu, o zamiarach podjęcia lub autoryzowania znaczących prac restauratorskich lub budowy nowych obiektów na obszarze objętym ochroną na mocy Konwencji, które mogą wpłynąć na wyjątkową uniwersalną wartość dobra. Informacja powinna być przekazana możliwie najwcześniej (na przykład przed opracowaniem dokumentacji dla konkretnych projektów) i przed podjęciem jakichkolwiek decyzji, które mogłyby okazać się nieodwracalne, tak aby Komitet mógł pomóc w poszukiwaniu właściwych rozwiązań, które zapewnią pełną ochronę wyjątkowej uniwersalnej wartości dobra.

raportowania Ministrowi KiDN o wszelkich działaniach podejmowanych na ww. obszarach, o których posiadają wiedzę.

Należy przy tym mieć na uwadze, że ujęcie obiektu lub obszaru na Liście Światowego Dziedzictwa nie rodzi dodatkowych zobowiązań prawnych na gruncie prawa krajowego dla posiadacza zabytku, ale też organów administracji publicznej. Oznacza to, że wszelkie inwestycje prowadzone na terenie Bulwarów Wiślanych w Krakowie, znajdujących się w granicach strefy buforowej historycznego Miasta Krakowa wpisanego na listę UNESCO, muszą być prowadzone w oparciu o przepisy u.o.z., tj. m.in. na podstawie ww. pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Podkreślić w tym miejscu trzeba, że omówione powyżej działania leżą w wyłącznych kompetencjach Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Zgodnie z art. 15 k.p.a. organy administracji publicznej są zobowiązane do przestrzegania z urzędu swojej właściwości instancyjnej. Należy przez to rozumieć, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego jako organ ochrony zabytków wyższego stopnia ocenia decyzje wojewódzkiego konserwatora zabytków jedynie na skutek odwołania od konkretnej decyzji lub w drodze postępowania nadzorczego prowadzonego na zasadach opisanych w k.p.a.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

SEKRETARZ STANU

Maciej Wróbel